

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

ਵਿੰਗ ਕਮਾਂਡਰ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1983 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 5928

6 ਅਗਸਤ, 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟੀਕਲ. 226—ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 - ਐੱਸ.4(1)-ਭੂਮੀ ਮਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮ, 1929- - ਆਰ.ਐੱਲ.2(2) - ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ - "ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ" ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ "ਬਰਾਨੀ" ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਲੈਕਟਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ—ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ— ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਕੇਸ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ" ਅਤੇ "ਬਰਾਨੀ" ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਰੂਲਜ਼, 1929 ਦੇ ਨਿਯਮ 2(2) ਵਿੱਚ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਣ-ਕਾਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਰ ਵਾਰ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਅਣ-ਬੋਲੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਿਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਠ ਵਾਰ ਵਾਢੀ ਤੱਕ ਅਣ-ਬੋਲੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਨਾਲਿਆਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਟੈਂਕੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ। ਰੇਤ ਜਾਂ ਖੱਡਾਂ। ਆਰਡਰ ਆਫ ਕਲੈਕਟਰ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-1) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ "ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ" ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਬਰਾਨੀ ਆਈ' ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਾਸ਼ਿਤਯੋਗ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਿਤਯੋਗ। ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ 'ਬਰਾਨੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਜੇਕਰ 'ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ' ਜਾਂ 'ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 15 ਅਤੇ 16)

ਐਲ ਐਨ ਵਰਮਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਪਰਵੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੰਗ ਕਮਾਂਡਰ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਪੀ-4 ਤੋਂ ਪੀ-6 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। .

(2) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਿੰਡ ਵਡਾਲਾ ਵਿਖੇ 29 ਕਨਾਲ 01 ਮਰਲੇ, ਪਿੰਡ ਬੂਟ ਵਿਖੇ 58 ਕਨਾਲ 18 ਮਰਲੇ, ਪਿੰਡ ਬਸਤੀ ਬਾਵਾ ਖੋਲ ਵਿਖੇ 31 ਕਨਾਲ 02 ਮਰਲੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਗੜ੍ਹਾ ਵਿਖੇ 10 ਕਨਾਲ 6 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ (ਸਿਵਲ), ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੀਅਨ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ , - ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਦੁਆਰਾ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 129 ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 6.05 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 226 ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 8.78 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 14.83 ਹੈਕਟੇਅਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 7 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 7.83 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , - ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ, ਜੋ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ , - ਵਿਦ ਆਰਡਰ Annexure P-3। ਉਸਨੇ CWPNo ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਦੇ ਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਾਇਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, P-1 ਤੋਂ P-3 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ 1979 ਦਾ 331। □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□। □□□□□□ □□□□□ □□ 1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2998 ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1979 ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-4 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੀਅਨ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਮਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, - 28 ਫਰਵਰੀ, 1980 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ,

ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1 ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ 7.83 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 28 ਫਰਵਰੀ, 1980 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ /

2 ਦਸੰਬਰ, 1980 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਮਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, - 30 ਜੂਨ, 1981 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 7.83 ਹੈਕਟੇਅਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਸੇ ਫੀਲਡ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ, 1980 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 20 ਮਈ, 1983 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-4, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-4 ਅਤੇ ਪੀ 5 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 11 ਅਗਸਤ, 1983 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-6 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-4 ਪੀ.-6 ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 30 ਜੂਨ, 1981 ਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਵ ਸਾਲ 1975 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਲੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਗਿਆਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਦਾ ਕੇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਟੇਅ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਐਲ.ਐਨ.ਵਰਮਾ ਨੇ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1979 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, 7 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, - ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਫਿਰ ਵੀ, ਏ.ਪੀ. • ਸਾਬਕਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 7 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, - ਅਨੁਸੂਚਿਤ P-1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ। ਲਗਭਗ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਰਕਬਾ *ਬਰਾਨੀ, ਬਜ਼ਰ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਸਕਿਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਲ 1963-64* ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-8 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਦੀ ਗਣਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਆਦਿ *ਬਨਾਮ* ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1), ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ *ਬਨਾਮ* ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਥਰਪੀਟੀਸ਼ਨਰਬਾਦ ਨੇ ਪਿੰਡ ਬਸਤੀ ਬਾਵਾ ਖੇਲਾਂ ਦਾ 31 ਕਨਾਲ 2 ਮਰਲੇ ਦਾ ਰਕਬਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 35,000 ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 15 ਮਾਰਚ, 1967 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 4,250 ਬਿਆਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ 28 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਬ ਜੱਜ 1st ਆਰਟੀਕਲਸ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ, ਅਨੁਬੰਧ P7/A ਮਿਤੀ. 13 ਜਨਵਰੀ, 1975 ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ। ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਾਰਡੀਅਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ, ਦੁਆਰਾ 10 ਦਸੰਬਰ, 1973, ਅਨੁਸੂਚੀ P-10 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਵੇਚੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਐਕਟ, 1953 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਐਕਟ') ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ, - ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਪੂਰਵ-ਦਰਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ

- (1) 1979 PLJ 182
- (2) 1990 PLJ 116

: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1973 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਵਿਕਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 13 ਜਨਵਰੀ, 1975 ਦੀ ਵਿਕਰੀ 13 ਮਈ, 1975 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗੀ। 1967 ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ, - ਸੇਲ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਨੁਸੂਚੀ P7/A ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਡਿੱਠ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(7) ਮੁੜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ: ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ), ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), ਲਲਜਪਤ ਰਾਈਆ ਅਤੇ ਦੂਦਰਾਂ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਸ.ਟੀ.9 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (7), ਭੂਲ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (8), ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (9), ਉਥੇ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਉਸ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹੈ। 1953 ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਰਕਬਾ ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮਾਲਕ

(8) ਬਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਧ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰੱਦ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ 191 ਕਨਾਲ 1 ਮਰਲੇ ਦਾ ਰਕਬਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

- (3) 1972 PLJ 395
- (4) 1996 PLJ 514
- (5) 1975 PLJ 85
- (6) 1981 PLJ 316

(7)	1968 PLJ	338
(8)	1968 PLJ	360
(9)	1972 PLJ	738

ਅਰਥ ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ ' ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਿਸਦੀ ਕੁੱਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਲਈ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਲੈਕਟਰ ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 21.46 ਏਕੜ ਦਾ ਰਕਬਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 21 ਮਾਰਚ, 1961, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-8 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ V4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27(e) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਲਈ ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਨੂੰ ਖਾਸ ਫੀਲਡ ਨੰਬਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-4 ਤੋਂ P-6 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਸਬੰਧਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਉਸਦੀ ਚੋਣ।

(9) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਪਰਵੇਸ਼ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-4 ਤੋਂ ਪੀ-6 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਛੇਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

(10) ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(11) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ ਨੰਬਰ 9, 10 ਅਤੇ 11 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:-

9. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (8) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਟੈਂਡ' ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ

ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਵਿੱਚ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) 'ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, "ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਜਾਂ ਚਰਾਗਾਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

10. ਨੇਮੀ ਚੰਦ ਜੈਨ *ਬਨਾਮ* ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਪੰਜਾਬ 373 = (1964) (LXVI) PLR 278 = (1963) PLJ 137), ਐਚ.ਆਰ ਖੰਨਾ, ਜੇ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ ਅਤੇ ਬੰਜਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਰਕਬੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਦੀਦ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ, ਇਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਾਧੂ ਰਾਮ *ਬਨਾਮ* ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1965 PLJ 84, ਅਮੋਲਕ ਰਾਜ *ਬਨਾਮ* ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੋਜਨਾ, ਪੰਜਾਬ (1966) 45 LLT 195 = 1967 PLJ 319 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ।, ਜੱਗੂ *ਬਨਾਮ* ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1967) 46 LLT 64 = 1967 PLJ 248, ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ *ਬਨਾਮ* ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, AIR 1972 P & H 430 = 1971 PLJ 865।

11. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

(12) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਰਾ ਨੰ: 3 ਦਾ 2 ਦਾ ਨਿਰਣਾ: ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਜਵਾਬ: ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (*ਸੁਪਰਾ*) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੇ ਹਨ:-

(1) xx xx

(2) xx xx

- (3) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ, ਬੰਜਰ ਜਾਦੀਦ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (4) ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ ਅਤੇ ਬੰਜਰ ਜਾਦੀਦ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(13) ਸਵੈ-ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਹੁਣ ਮੁੜ-ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ, ਬੰਜਰ ਜਾਦੀਦ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 18 ਫਰਵਰੀ, 1976 ਦਾ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਪੀ-1, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

(14) ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ 24 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ:

ਪਿੰਡ ਵਡਾਲਾ : ਚਾਹੀ ਦੇ ਫਸਲਾਂ 28 ਕੇ-7 ਐੱਮ

ਘਿਰ ਮਮਕਿਨ 0-੧੪

ਕੁੱਲ: 29-1

(11) ਪਿੰਡ ਬੂਟ: ਚਾਹੀ ਦੇ ਫਸਲਾਂ 39-13

ਚਹਿ ਇਕ ਫਸਲ ੧੭-੩

ਘਿਰ ਮਮਕਿਨ 2-2 2

ਕੁੱਲ: 58-188

ਪਿੰਡ ਵਡਾਲਾ ਅਤੇ ਬੂਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 5 ਐਚਪੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਨਾਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ 3.99 ਬਣਦਾ ਹੈ।

3. ਬਸਤੀ ਬਾਵਾ ਖੇਲ : ਚਾਹੀ ਦੇ ਫਸਲਾਂ 30-9

ਬਰਾਨੀ 0-10

ਘਿਰ ਮਮਕਿਨ

Total : 31-2

ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਇਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ 1.62 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੱਕ.

4. ਪਿੰਡ ਗੜ੍ਹਾ : ਚਾਹੀ ਦੇ ਫਸਲਾਂ	8-15
ਗਹਿਰ ਮੁਮਕਿਨ	1-11
ਕੁੱਲ:	10-6

ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਇਹ 0.44 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5. ਬੀੜ ਫਿਲੋਰ ਤਹਿ। ਫਿਲੋਰ

ਅਰਧ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ

ਚਹਿ ਦੇ ਫਸਲਾਂ	187-11
ਗਹਿਰ ਮੁਮਕਿਨ	2-10
ਕੁੱਲ:	191-1

ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ

ਚਹਿ ਦੇ ਫਸਲਾਂ	25-17
ਬਰਾਨੀ	9-9
ਕੁੱਲ:	35-6

ਬਿਰਹ ਫਿਲੋਰ ਦੀ ਕਲ

ਦੇ ਫਸਲਾਂ ਚਾਹੀ	213-8
ਗਹਿਰ ਮੁਮਕਿਨ	9-9
ਕੁੱਲ:	226-7

ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਫਿਲੋਰ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਰਕਬਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ

ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 8.78 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਕੁੱਲ 14.83 ਹੈਕਟੇਅਰ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪ, ਉਸਦਾ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਨਰਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਅਮਨ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਭਾਵ 7 ਹੈਕਟੇਅਰ ਪਹਿਲੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(15) ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ, "ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ" ਅਤੇ "ਬਰਾਨੀ" ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

'ਜ਼ਮੀਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਚਰਾਗਾਹ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਣਤਰ।

(16) ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਰੂਲਜ਼, 1929 ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (2) ਵਿੱਚ, ਬੰਜਰ ਜਾਦੀਦ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਣ-ਕਾਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਰ ਵਾਢੀਆਂ ਤੱਕ ਅਣ-ਬੋਲੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਿਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਠ ਵਾਰ ਵਾਢੀ ਤੱਕ ਅਣ-ਬੋਲੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਨਦੀਆਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਟੈਂਕੀਆਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਬੰਜਰ ਰੇਤ ਜ *revines*. ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ "ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ" ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਆਦਿ (*ਸੁਪਰਾ*) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (*ਸੁਪਰਾ*) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹੀ ਗੱਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਬਰਾਨੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਿਤਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ 'ਬਰਾਨੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਜੇਕਰ 'ਬੰਜਰ ਜਾਦੀਦ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ 'ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ' ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕਮਾਤਰ ਆਧਾਰ ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰੀ P-4 ਤੋਂ P-6 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ ਜ਼ਮੀਨ, ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ ਅਤੇ ਬੰਜਰ ਜਾਦੀਦ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ। ਸਬੰਧਤ

ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੁੜ ਗਣਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(17) ਇਸ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਆਈ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ >1 ਟੀਸੀ ਐਗਰੇਰੀਅਨ, ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ